

De Hofvijver

Politiek van Den Haag tot Brussel

Nieuwsbrief jaargang 3, nummer 36, 25 november 2013

'Willem I, geen Willem VI'

Start Koninkrijk 200 jaar geleden vol onzekerheden

Nederland begon 200 jaar geleden aan een onbestemd, onzeker avontuur.

Wie '1813' ziet als een blauwdruk voor de moderne parlementaire democratie, de constitutionele monarchie en de gecentraliseerde eenheidsstaat van 2013, doet enkele veel te grote stappen.

Uit het nieuwe standaardwerk over de parlementaire geschiedenis, *De Eerste Honderdvijftig Jaar*, onder eindredactie van Joop van den Berg, valt op te maken dat de teruggekeerde Oranjevorst veel ambities had. Maar bij aankomst in Scheveningen had hij geen idee hoe het zo aflopen. Hoe groot zou zijn nieuwe land zijn? Zou het inderdaad een koninkrijk worden? Hoe veel macht zou hij krijgen? Een ding stond voor de latere koning vast: het moest een nieuw begin zijn. 'Geen Willem VI, maar Willem I.'

[Lees verder >](#)

Koninkrijk & postzegel

Plaat van de maand

Vijftig jaar geleden kwam er een speciale postzegel uit. Dat 150 jaar eerder de Oranjes in Scheveningen weer voet aan de wal zetten en het Koninkrijk der Nederlanden min of meer begint, was in 1963 aanleiding voor de uitgifte van een kleine serie postzegels. Meestal vielen die verjaardagsfeestjes voor het Koninkrijk sober uit. Het Parlementair Documentatiecentrum dook in de geschiedenis en laat zien dat het parlement vaak verstek liet gaan. Alleen in 1863 was er belangstelling, die bijna resulteerde in sloop van het Binnenhof. Maar een 'Paleis voor de Staten-Generaal' kwam er uiteindelijk niet.

[Lees verder >](#)

Partners in beeld

Koninkrijksnummer

Partners

Agenda

2 december 2013, Den Haag
'De jaren zestig op het Binnenhof'
Symposium.

10 december 2013, Den Haag
'The spirit of '45'
Film en debat.

18 december 2013, Den Haag
'De wereld verandert in hoog tempo; kan Europa het allemaal wel bijhouden?'
Haagsch College met Jaap de Hoop Scheffer.

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

De eerste Hollandse koning, Lodewijk Napoleon, broer van de Franse keizer, was populairder dan lange tijd aangenomen.

[Lees verder >](#)

Holland is vrij. Alle partijchap heeft

Houdbare eenheidsstaat?

Hoe houzaam is de gedecentraliseerde eenheidsstaat uit 1813? Onderzoek uit Maastricht.

[Lees verder >](#)

Van Kamerclub tot campagnemachine

Partijen hebben zich in 200 jaar ontwikkeld van Kamerclubs tot campagnemachines. Analyse uit Groningen.

[Lees verder >](#)

Van Wenen naar Lissabon

Tussen het Congres van Wenen en het Verdrag van Lissabon ligt een lange geschiedenis. Beschouwing uit Maastricht.

[Lees verder >](#)

Politiek zonder partijen

Na 1813 was er volop politiek in het nieuwe Koninkrijk. Maar zonder partijen. Bericht uit Nijmegen.

[Lees verder >](#)

1813

Voor en tegen

De betekenis van '1813' wordt overschat.

Historicus Matthijs Lok (Universiteit van Amsterdam) versus senator Gerrit Holdijk (SGP).

[Matthijs Lok >](#)

[Gerrit Holdijk >](#)

1813, een feestje waard

Column

Ank Bijleveld-Schouten, voorzitter Nationaal Comité 200 jaar Koninkrijk

Het volk stond met duizend man te juichen en te dansen, toen prins Willem Frederik als bij wonder landde. Dat is de teneur van negentiende eeuwse beschrijvingen van de gebeurtenissen op het strand van Scheveningen op 30 november 1813. Inmiddels weten we dat er niet veel mensen waren en dat het al avond werd op dat strand. Scheveningen heeft vanaf 1838 de landing eens in de 25 jaar gevierd en vanaf 1888 bovendien met opvoeringen, *reenactments*. Ook dit jaar gebeurt dat. De viering in Scheveningen is eens in de 25 jaar, de nationale viering eens in de 50 jaar.

Er wordt soms gevraagd waarom 1813 nu een feestje waard is. Vanaf de eerste viering in 1863 is het antwoord daarop stevast geweest dat in 1813 de onafhankelijkheid werd hersteld en een nieuw begin werd gemaakt. De inwoners wilden in 1813 Napoleon kwijt en weer zelfstandig zijn, zoals in de tijd van de Republiek der Verenigde Nederlanden. Tegelijk wilde men echter in 1813 een aantal 'Franse' vernieuwingen behouden, waaronder een

opgehouden. Al het gelede is vergeeten en vergeeven.

Gijsbert Karel van Hogendorp, in een proclamatie bij de 'bevrijding' van Nederland in op 17 november 1813.

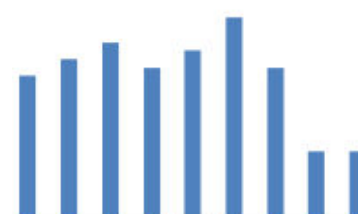
[Lees verder >](#)

Uw mening

Ook zo'n heimwee naar de Republiek der zeven verenigde Nederlanden?

Minder koninkrijken

Sinds 200 jaar is het aantal koninkrijken in Europa fors gedaald.

[Lees verder >](#)

Staatslieden in 1813

- G.K. van Hogendorp, lid algemeen bestuur
- F.A. van der Duyn van Maasdam, lid algemeen bestuur
- J.M. Kemper, commissaris-generaal in Amsterdam
- C. A. Fannius Scholten, commissaris-generaal in Amsterdam
- A.R. Falck, secretaris algemeen bestuur
- E. Canneman, commissaris-generaal voor financiën

'Erfenissen' van koning Willem I

- De Nederlandsche Bank
- de dienstplicht
- het Staatsblad
- Militaire Willemsorde en Orde Nederlandse Leeuw
- Nederlandse Handel-Maatschappij
- Koninklijke Militaire Academie
- Burgerlijk Wetboek

constitutie, centraal bestuur (met ministeries), scheiding van kerk en staat en onafhankelijke rechtspraak.

[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws

Koninkrijk der Nederlanden: 200 of 60 jaar? Vraagtekens van MI (Maastricht).

[Lees verder >](#)

Eerst nog dienaar des Konings, na 200 jaar aangewezen op het parlement. Onderzoek van PDC (Den Haag).

[Lees verder >](#)

De bijzondere, zelfs soms wat curieuze grondwet van het nieuwe Nederland. Overzicht van PDC (Den Haag).

[Lees verder >](#)

Omstreden cadeau in 1863: een paleis voor de Staten-Generaal. Geschiedenis van Jouke Turpijn (Amsterdam).

[Lees verder >](#)

Ver na 1813 ontwikkelde het koningschap zich tot een neutrale macht in de politiek. Jaarboek CPG (Nijmegen)

[Lees verder >](#)

Subsidiegevers

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Maastricht Universiteit

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Activiteiten](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)